

Sygnatura akt III U 207/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 18-07-2018 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Alina Darul

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 18-07-2018 r. w Koninie

sprawy **G. B.**

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**

o emeryturę rolniczą

na skutek odwołania **G. B.**

od decyzji **Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**

z dnia 12.02.2018r. znak: (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje G. B. prawo emerytury rolniczej od dnia 22 grudnia 2017r.

SSO Elżbieta Majewska

Sygn. akt III U 207 / 18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 lutego 2018 r. znak (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił G. B. prawa do emerytury rolniczej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca ukończył lat 60 i posiada wymagany okres ubezpieczenia tj. 30 lat lecz umowa dzierżawy nie spełnia warunków bowiem wszyscy współwłaściciele nie wydzierżawili gruntów będących współwłasnością i nie podpisali sporządzonej umowy dzierżawy tak więc emerytura na podstawie art. 19 ust. 2 nie przysługuje. Natomiast wnioskodawca nie ukończył wieku emerytalnego określonego w art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Z decyzją tą nie zgodził się G. B. wnosząc odwołanie.

W odwołaniu ubezpieczony podniósł, że w grudniu 2017 r. zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej i wydzierżawił gospodarstwo bratankowi. Całość gospodarstwa wynosi 9,83 ha , udział odwołującego we współwłasności wynosi 6/8, a pozostałe 2/8 należą do współwłaścicieli , którzy już nie żyją. Ubezpieczony podniósł, iż przez cały okres swoje działalności rolniczej użytkował całość gospodarstwa, opłacał podatek rolny od powierzchni 9,83 ha, całość też wydzierżawił i obecnie całość gospodarstwa użytkuje bratanek. Od tego czasu odwołujący nie posiada i nie użytkuje żadnego gospodarstwa.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniósł o oddalenie odwołania powołując się na to, że wnioskodawca nie spełnił przesłanek do nabycia prawa do emerytury bowiem nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej do dnia 31.12.2017 r. zatem emerytura na podstawie art. 19 ust. 2 mu nie przysługuje.

Sąd ustalił i zważył co następuje :

G. B., ur. (...), złożył w dniu 08.12.2017 r. wniosek o przyznanie emerytury rolniczej. We wniosku oświadczył, że jest kawalerem i nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Jednocześnie wnioskodawca złożył oświadczenie, że dokumenty dotyczące dzierżawy gruntów rolnych dostarczy niezwłocznie bowiem sprawa jest w trakcie załatwiania. Do wniosku ubezpieczony dołączył dokumenty potwierdzające fakt wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 16.05.1971 r. do 08.07.1979 r. oraz umowę przekazania współwłasności i posiadania gospodarstwa rolnego z dnia 09 lipca 1979 r. zawartą przed Naczelnikiem Miasta i Gminy w R.. Jak wynika z treści tej umowy matka odwołującego S. B. (1) przekazała następcy G. B. należący do niej udział we współwłasności gospodarstwa rolnego o pow. 9,80 ha, położonego w miejscowości (...) wynoszący 5/8 części. W umowie powołano postanowienie Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 23.05.1979 r. sygn. akt I Ns 344/79, na podstawie którego ustalono, że pozostałe udziały w gospodarstwie rolnym nabyli G. B., K. B. i J. W. po 1/8 części. Do wniosku o emeryturę dołączone zostało także zaświadczenie dotyczące okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez wnioskodawcę, z którego wynika, że G. B. podlegał temu ubezpieczeniu w okresach : od 01.07.1979 r. do 31.12.1982 r., od 01.01.1983 r. do 31.12.1990 r., od 01.01.1991 r. do 31.01.1998 r. oraz od 09.02.1998 r. do nadal.

W dniu 27 grudnia 2017 r. wpłynęła do P. Terenowej KRUS w K. umowa dzierżawy z dnia 22 grudnia 2017 r. zawarta pomiędzy G. B. a S. B. (2). Z treści umowy wynika, że G. B. wydzierżawił swojemu bratankowi S. B. (2) przysługujący mu udział 6/8 w gospodarstwie rolnym o powierzchni 9,83 ha na czas oznaczony 10 lat, a w zamian za to wydzierżawiający miał płacić czynsz w wysokości 500 zł rocznie. Ponadto dzierżawca zobowiązał się zagospodarować przedmiotową nieruchomość rolną zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej oraz ponosić podatki i inne świadczenia związane z użytkowaniem nieruchomości. G. B. zachował prawo do korzystania z budynków znajdujących się na nieruchomości. Powyższa umowa została zarejestrowana w ewidencji gruntów i budynków, a podpisy stron umowy zostały poświadczane notarialnie.

Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku oraz danych znajdujących się w KRUS dotyczących okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacania składek pozwany uznał, że wnioskodawca udowodnił okres co najmniej 30 lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, zakwestionował natomiast skuteczność dołączonej do wniosku umowy dzierżawy wskazując, że wymaga ona zgody wszystkich współwłaścicieli, tym samym organ rentowy uznał, że ubezpieczony nie wykazał by zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Okolicznością sporną w przedmiotowej sprawie było więc to czy ubezpieczony zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej i od kiedy.

Na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie Sąd ustalił, że rodzice odwołujące S. i L. B. byli właścicielami gospodarstwa rolnego położonego we wsi F. i Ś. gm. R. o pow. 9,80 ha. Odwołujący mieszkał w tym gospodarstwie od urodzenia i po ukończeniu 16 roku życia stale pracował w tym gospodarstwie.

W dniu 09 lipca 1997 r. matka odwołującego S. B. (1) przekazała mu udział we współwłasności przedmiotowego gospodarstwa wynoszący 5/8 części oraz posiadanie całości tego gospodarstwa. Współwłaścicielami pozostałych udziałów we współwłasności nieruchomości byli wówczas odwołujący w 1/8 części, K. B. w 1/8 części i J. W. w 1/8 części. Po zawarciu tej umowy odwołujący był współwłaścicielem gospodarstwa rolnego w 6/8 częściach oraz posiadaczem całości tego gospodarstwa. Od chwili zawarcia umowy przekazania współwłasności i posiadania przedmiotowego gospodarstwa tylko odwołujący je użytkował i prowadził na nim działalność rolniczą. Pozostali współwłaściciel (rodzeństwo ubezpieczonego) nie użytkowało tego gospodarstwa.

Od dnia 01.07.1979 r. odwołujący był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych jako rolnik i opłacał z tego tytułu należne składki. Opłacał też podatki od całego gospodarstwa.

Na gruntach tego gospodarstwa rolnego ubezpieczony prowadził produkcję roślinną (uprawiał zboże, żyto, owies ziemniaki) oraz zwierzęcą (hodował krowy, świnie, byczki). W gospodarstwie były maszyny rolnicze ciągnik, pług, brony.

Odwołujący po śmierci matki zamieszkiwał w tym gospodarstwie sam, natomiast później jego bratanek S. B. (2) wyremontował budynek gospodarczy i zamieszkał w tej samej posesji.

W dniu 22 grudnia 2017 r. G. B. zawarł z S. B. (2) umowę dzierżawy gospodarstwa rolnego, w którego był posiadaniu. Umowa ta dotyczyła dzierżawy przysługującego odwołującemu udziału we współwłasności przedmiotowego gospodarstwa jednakże faktycznie doszło do przekazania posiadania całego gospodarstwa o powierzchni łącznie 9,83 ha.

Od dnia zawarcia umowy dzierżawy odwołujący nie prowadzi działalności rolniczej, nie pracuje stale w tym gospodarstwie i nie podejmuje decyzji dotyczących prowadzonej produkcji rolnej. Faktycznie w wyniku zawartej umowy ubezpieczony przekazał bratankowi posiadanie całości gospodarstwa wraz z maszynami rolniczymi i inwentarzem. Od tego czasu prace w tym gospodarstwie wykonuje S. B. (2). Na gruntach rolnych uprawia żyto, owies, część gruntów zajmuje łąka, a na jednym kawałku uprawia seradelę. Z inwentarza chowa 4 małe byczki, 5 większych i 1 jałówkę. Bratanek odwołującego pracuje poza rolnictwem i pracę w gospodarstwie wykonuje po godzinach pracy, pomaga mu żona oraz dzieci, zdarza się też, że niektóre z prac wykonuje odwołujący. Również za rok 2018 wniosek o dopłaty do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa złożył S. B. (2) i dotyczą one całego gospodarstwa oraz kilku sztuk bydła. Od dnia zawarcia umowy dzierżawy odwołujący nie pracuje w gospodarstwie rolnym a jedynie w nim zamieszkuje.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach KRUS, na podstawie zeznań świadków J. M., G. L. (1) i S. B. (2) oraz zeznań samego odwołującego się.

Treść dokumentów nie budziła wątpliwości co do swojej prawdziwości i nie była też kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków bowiem były szczerze, spójne i przekonujące oraz znalazły potwierdzenie w dokumentach. Wprawdzie świadek S. B. (2) jest bratankiem odwołującego i do jego zeznań należało podejść z ostrożnością z uwagi na to, że jest osobą bliską, jednak zeznania te były zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie, ponadto były logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym.

Świadek G. L. w swoich zeznaniach wprawdzie stwierdził, że widuje jak odwołujący nadal pracuje w gospodarstwie jednak nie jest to jednoznaczne z przyznaniem, że odwołujący nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej bowiem może on jedynie pomagać bratankowi przy wykonywaniu określonych prac. Tego rodzaju doraźna pomoc jest czymś zrozumiałym jeśli uwzględni się fakt, że bratanek odwołującego pracuje także poza rolnictwem, jednakże nie może być uznana za prowadzenie działalności rolniczej bowiem pod tym pojęciem należy rozumieć zorganizowaną i stałą działalność, a nie okazjonalną pomoc.

Również zeznania odwołującego Sąd uznał za wiarygodne bowiem znalazły potwierdzenie w zebrany materiale dowodowym, są logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym.

Zgodnie z treścią **art. 19 ust. 2** ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U.2015.704) **emerytura rolnicza**

przysługuje także ubezpieczonemu rolnikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek 55 lat, jeśli jest kobietą, albo 60 lat, jeśli jest mężczyzną;
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat;
- 3) zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Powyższy przepis stosuje się do rolnika, który do dnia 31 grudnia 2017 r. spełnił warunki, o których mowa w ust. 2.

W przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości, że G. B. ukończył wiek emerytalny, o którym mowa w art. 19 ust. 2 wynoszący 60 lat z dniem (...) Do dnia złożenia wniosku o emeryturę udokumentował podleganie ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu przez okres co najmniej 30 lat. Przeprowadzone postępowanie dowodowe potwierdziło, że G. B. zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej bowiem z dniem 22.12.2017 r. przekazał posiadanie prowadzonego dotychczas gospodarstwa rolnego swojemu bratankowi S. B. (2). Od tego czasu to właśnie bratanek odwołującego organizuje i prowadzi uprawy na gruntach przedmiotowego gospodarstwa, składa wnioski o płatności bezpośrednio do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz opłaca należne podatki od nieruchomości. Odwołujący natomiast nadal zamieszkuje w budynkach należących do gospodarstwa i okazjonalnie pomaga w pracach prowadzonych w gospodarstwie jednakże zarządzaniem gospodarstwa, podejmowaniem decyzji dotyczących prowadzonych upraw zajmuje się jego bratanek, on też ponosi koszty prowadzenia prac i pozyskuje dochody. Sam fakt, że umowa dzierżawy, jaką zawarł odwołujący ma wady nie może przesądzać o tym, że odwołujący nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Zauważyć bowiem należy, że zgodnie z treścią art. 28 ust. 1 ustawy wypłata emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność gospodarczą. W ust. 4 przewidziano, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego.

W ocenie Sądu treści tego przepisu nie sposób pomijać w sprawie o emeryturę rolniczą w niższym, niż powszechny wiek. Skoro art. 19 ust. 2 uzależnia wyraźnie prawo do wcześniejszej emerytury od zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej, (co nie jest przewidziane przy emeryturze rolniczej w wieku powszechnym), to pomocnicze odwołanie się do art. 28 ust. 4 jest uzasadnione, gdyż dzięki temu można ustalić okoliczności, które należy brać pod uwagę przy badaniu zaprzestania przez ubezpieczonego prowadzenia działalności rolniczej. Takie stanowisko wyraził min. Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 3 października 2012 r. III AUa 46/12 (Legalis Nr 715081).

informacje o jednostce

W świetle powyższych ustaleń stwierdzić należy, że G. B. spełniła wszystkie przesłanki niezbędne do nabycia prawa do emerytury rolniczej określone w art. 19 ust. 2 powołanej ustawy bowiem ukończył 60 lat, posiada co najmniej 30 lat okresów ubezpieczenia oraz z dniem 22 grudnia 2017 r. zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w wyroku.

SSO Elżbieta Majewska